

Handläggare
Linda Lantz
Telefon: 085080261501500

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2020-05-28

Hur arbetar stadsdelsförvaltningen för att minska smittspridning av covid-19 i hemtjänsten och på äldreboenden?

Svar på skrivelse från Veronica Stiernborg m.fl. (V)

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Veronica Stiernborg m.fl. (V) önskar en redovisning av hur stadsdelsförvaltningen arbetat för att minska smittspridning av covid-19 i hemtjänst och på äldreboenden.

Alla medarbetare inom förvaltningens utförarenheter inom äldreomsorg har genomgått grundutbildning i basala hygienrutiner och följer vårdgivarguidens rekommendationer. Skyddsutrustning används vid risk för smitta eller andra skäl. Skyddsutrustning har hela tiden funnits för alla medarbetare i samtliga verksamheter. Sedan mitten av mars använder alla medarbetare inom förvaltningens äldreomsorg alltid visir vid arbete hos boende/kund, detta bedöms ha haft en god påverkan gällande att minska smittspridningen. Förvaltningens äldreomsorg har haft en relativt hög sjukfrånvaro under en tid och flera smittade äldre. Detta har nu övergått till att vara en låg sjukfrånvaro bland medarbetarna och ingen förekommande smittspridning bland boende i vård- och omsorgsboende samt servicehus de senaste veckorna. Hemtjänsten har utökats med ett förstärkningsteam som samordnas av Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Teamet sköter insatserna dygnet runt för de hemtjänstkunder som har konstaterat eller misstänkt covid-19.

Bakgrund

Skrivelse från Veronica Stiernborg m.fl. (V)

Hur arbetar stadsdelsförvaltningen för att minska smittspridning av covid-19 i hemtjänsten och på äldreboenden?

Det har nu bekräftats att många personer kan bära på smittan utan att ha några symptom vilket kan riskera att leda till ett mycket större

personalbortfall framöver när det förhoppningsvis finns möjlighet att testa allt fler, även personer utan symptom.

Mot bakgrund av detta och utifrån stadens inriktning i arbetet mot spridning av covid-19 vill vi veta vilka resurser som tillsätts och hur stadsdelen arbetar för att:

- minska smittspridningen inom hemtjänsten och på äldreboenden
- upprätthålla äldreomsorg av god kvalitet för både de som blivit smittade och de som är friska
- ha en beredskap för en eskalerande situation både vad gäller fler smittade och sjuka bland de äldre men också fler smittade och sjuka bland personalen?

För att få insyn i hur arbetet fortgår på äldreboenden och inom hemtjänsten skulle vi även vilja ha svar på följande frågor:

- finns tillgång till adekvat personlig skyddsutrustning för alla anställda och vad görs för att anställda inom hemtjänsten ska ha reella möjligheter att upprätthålla hygienrutiner
- vilka rutiner finns inom hemtjänsten och på äldreboenden för hur äldre med smitta ska hanteras
- upplever hemtjänst- och äldreboendecheferna att de har tid och resurser för att stödja de anställda
- finns det stadsövergripande rutiner för hur äldre med smitta ska hanteras och system för inrapportering av smitta
- är förvaltningens uppfattning att rutinerna för informationsöverlämning mellan skift är tillräckligt robusta och efterföljs
- samarbetar stadsdelen med äldreförvaltningen för att säkerställa att hygien- och smittskyddsrutiner efterföljs av privata utförare?

Skrivelsen bifogas

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Ärendet

- **vilka resurser som tillsätts och hur stadsdelen arbetar för att minska smittspridningen inom hemtjänsten och på äldreboenden**

Alla medarbetare inom förvaltningens utförarenheter inom äldreomsorg har genomgått grundutbildning i basala hygienrutiner och följer vårdgivarguidens rekommendationer. I basala

hygienrutiner finns även klädregler. Medarbetarna har alltid arbetskläder som uppfyller kraven enligt basala hygienrutiner. Kläderna byts och tvättas varje dag. Skyddsutrustning används vid risk för smitta eller andra skäl. Sedan mitten av mars använder alla medarbetare inom förvaltningens äldreomsorg alltid visir vid arbete hos boende/kund, detta bedöms ha haft en god påverkan gällande att minska smittspridningen.

Information har förmedlats löpande inom avdelningen gällande basala hygienrutiner skriftligt, via filmer, med bilder. Information finns även på informationsskärmar i personalutrymmen. Medarbetarna har tillgång till upptryckt skriftlig information om basala hygienrutiner och covid-19 på olika språk samt lättläst och med pictogram. Informationen är avsedd för medarbetare och boende/kunder samt anhöriga. Information om basala hygienrutiner har även laminerats och anslagits i personalutrymmen och i allmänna utrymmen, vid behov även i enskildas lägenheter. Information av sjuksköterskor inom servicehus och vård- och omsorgsboende sker löpande.

Ett antal extra hygienombud har utbildats för att finnas i verksamheterna. Enhetschefer, biträdande enhetschefer och sjuksköterskor ger fortlöpande information om de senaste riktlinjerna och direktiv som kommer. Detta sker vid möten varje morgon och eftermiddag och andra avstämningsmöten inom enheterna. Medarbetare uppmanas också att regelbundet gå in och ta del av aktuell information på <https://vardgivarguiden.se/utveckling/2019-ncov/information-till-kommunal-verksamhet/>

Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, har under den pågående Coronapandemin haft flera utbildningsinsatser i samtliga arbetsgrupper inom äldreomsorgen gällande hygienrutiner, korrekt och säkert användande av skyddsutrustning och information om covid-19. MAS har även tillbringat en stor del av sin arbetstid på vård- och omsorgsboendet för att ge praktiskt stöd och utbildning i basala hygienrutiner samt följa upp att rutinerna följs.

Skyddsutrustning har hela tiden funnits för alla medarbetare i samtliga verksamheter. Tidigt centraliserade avdelningen beställning och lagerhållning av skyddsmateriel. Detta har gett god överblick och förenklat behovsfördelning av skyddsmateriel inom hela avdelningen. Aktivitetscenter för äldre, beläget i samma fastighet som Kista servicehus, stängde i mitten av mars. Besöksstopp på Kista vård- och omsorgsboende samt Kista

servicehus har satts sedan mitten av mars. Redan innan besöksstopp hade verksamheterna vädjat till anhöriga att inte besöka verksamheten vilket hade hörsammats.

Särskild åtgärd Rinkeby-Kista hemtjänst

Alla medarbetare inom Rinkeby-Kista hemtjänst har fått en egen ryggsäck innehållande handsprit, tvål, vattenflaska, munskydd, visir, förkläde, handskar och skoskydd som ska hjälpa personalen att sköta hygienregler i arbetet ute i kunders hem. Enheten har under utbrottet av covid-19 haft en låg sjukfrånvaro bland medarbetarna och endast ett fåtal smittade kunder. De kunder som har konstaterats ha covid-19 eller där det funnits misstanke om detta har fått sitt stöd utfört som vanligt med den skillnaden att personalen haft skyddsutrustning. Enhetschefen inom hemtjänst har regelbundna avstämningar med verksamhetschef på Kista vårdcentral samt även kontakt med Familjeläkarna. Förstärkningsteamet är organiserat inom Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Detta team är bemannat av medarbetare med särskild kompetens inom smittskydd och de ska ge stöd och insatser till personer med covid-19 och personer som är misstänkt smittade. Förstärkningsteamet kan erbjuda insatser dygnet runt.

Särskild åtgärd Kista vård- och omsorgsboende samt Kista servicehus

Verksamheterna har överbemannat med sjuksköterskor för att undersköterskorna ska få stöd i att hantera situationen.

- **vilka resurser som tillsätts och hur stadsdelen arbetar för att upprätthålla äldreomsorg av god kvalitet för både de som blivit smittade och de som är friska**

Förvaltningen arbetar för att tillförsäkra alla äldre med stöd ifrån äldreomsorgen stöd och omsorg av god kvalitet. Inom vård- och omsorgsboendet anpassas stödet utifrån den enskildes behov. Inom hemtjänst och servicehus finns beslut enligt socialtjänstlagen när det gäller omfattning av insatser och om det finns behov av utökning av insatser sker detta i samråd med biståndshandläggare.

Samtliga enheter har god bemanning, låg sjukfrånvaro och vikarier i tjänst i de fall det finns behov. Flertalet av de nyanställda har inte behövt arbeta i det nära arbetet med smittade personer. De har istället avlastat med andra arbetsuppgifter och i arbetet med de äldre som ej är smittade. Det är därmed inget problem med utökade insatser om en äldre har behov av detta. Inom servicehuset utförs nu serviceinsatser hos flera äldre som innan besöksförbudet fick detta stöd av anhöriga. Samtliga enheter har god tillgång till

skyddsutrustning vilket förvaltningens medarbetare använder enligt gällande rekommendationer.

Servicehus samt vård- och omsorgsboende har förstärkt bemanning med sjuksköterskor för att avlasta chefer gällande att vägleda undersköterskor i arbetet samt besvara frågor ifrån anhöriga och äldre. Inom vård- och omsorgsboendet hålls regelbunden kontakt med anhöriga.

För att trygga de enskilda har information på den enskildes språk om basala hygienrutiner i relation till Coronapandemin förmedlats inom samtliga verksamheter. Information har tillhandahållits på olika språk, lättläst svenska samt pictogram.

- **vilka resurser som tillsätts och hur stadsdelen arbetar för att ha en beredskap för en eskalerande situation både vad gäller fler smittade och sjuka bland de äldre men också fler smittade och sjuka bland personalen**

Förvaltningens äldreomsorg har haft en relativt hög sjukfrånvaro under en tid och flera smittade äldre. Detta har nu övergått till att vara en låg sjukfrånvaro bland medarbetarna och ingen förekommande smittspridning bland boende i vård- och omsorgsboende samt servicehus de senaste veckorna. Hemtjänsten har utökats med ett förstärkningsteam som samordnas av Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Teamet sköter insatserna för personer med konstaterad eller misstänkt covid-19.

Förvaltningen säkerställer en hög bemanning inom äldreomsorgen för de närmsta månaderna. En överbemanning görs inom samtliga utförarenheter. Ordinarie medarbetare har tillfrågats för att arbeta fler timmar än ordinarie tjänst men med reservation för att även tid för vila och återhämtning behövs. Befintliga timvikarier har erbjudits visstidsanställning till och med sista augusti och så även de nyrekryteringar som skett. Förskolepersonal bemannar inom äldreomsorgens verksamheter då det sedan Coronautbrottet är låg närvaro av barn i förskolan. Vikariebemanning har utökats i dygnet runt verksamheter för att ordinarie medarbetare ska få avlastning i kringuppgifter som ej är direkt kopplade till vård och omsorgssituationer. Sysslor som identifierats är exempelvis olika uppgifter vid måltider, inköp, apoteksärenden och liknande.

- **Finns tillgång till adekvat personlig skyddsutrustning för alla anställda och vad görs för att anställda inom hemtjänsten ska ha reella möjligheter att upprätthålla hygienrutiner**
Inom vård- och omsorgsboendet, servicehuset och hemtjänsten har medarbetarna arbetskläder. Arbetskläderna uppfyller kraven enligt

basala hygienrutiner och de byts och tvättas varje dag. Skyddsutrustning används vid risk för smitta eller andra skäl. Samtliga verksamheter följer vårdgivarguidens rekommendationer. Alla medarbetare inom Rinkeby-Kista hemtjänst har fått en egen ryggsäck innehållande handsprit, tvål, vattenflaska, munskydd, visir, förkläde, handskar och skoskydd som ska hjälpa personalen att sköta hygienregler i arbetet ute i kunders hem.

Inledningsvis var det inte så god tillgång på skyddsutrustning men det har inte påverkat säkerheten för arbetet i stadsdelsförvaltningen. Tillräcklig skyddsutrustning enligt vårdgivarguidens rekommendationer har hela tiden funnits i samtliga verksamheter. Det finns idag god tillgång till alla delar av erforderlig skyddsutrustning för förvaltningens enheter. Ett gemensamt förråd för avdelningen som helhet finns på Kista torg 5. Detta gör att materialet kan samordnas och användas där det behövs istället för att alla enheter ska ha ett eget förråd.

- **Vilka rutiner finns inom hemtjänsten och på äldreboenden för hur äldre med smitta ska hanteras**

Alla anställda har informerats om att smitta kan finnas och att de kan behöva arbeta med boende/kund som har smitta eller på en enhet där smitta finns.

Kista Vård- och omsorgsboende samt Kista servicehus

Om en medarbetare är orolig för att någon boende är smittad av covid-19 ska sjuksköterska informeras som sedan agerar utifrån sina rutiner. En bedömd smittad ska vara känd av alla medarbetare.

Vård- och omsorgsboendet har avdelat två enheter som enbart ska arbeta med personer som har Covid-19 och till dessa enheter kommer nya konstaterade samt misstänkt smittade personer att flyttas. Detta är ett sätt att begränsa smittspridningen. På enheterna finns medarbetare som är utbildade i Kohortvård och denna vård utförs av ett begränsat antal medarbetare. På de två enheter som iordningsställts för personer med Covid-19 finns särskilda omklädningsrum för medarbetarna på respektive enhet.

I servicehuset sker vården i den enskildes lägenhet och en avgränsad personalgrupp arbetar med de som är smittade. Inom servicehuset har några boenden med konstaterad covid-19 inte haft några hemtjänstinsatser sedan tidigare. De får information om att de måste vara i sina lägenheter och inte gå ut samt att de kan få serviceinsatser så som exempelvis inköp utförda av servicehusets medarbetare. Information och samtal förs med den enskilde och

anhöriga om betydelsen av att vara isolerad i sin lägenhet för att undvika att smitta andra.

Rinkeby-Kista hemtjänst

Inom hemtjänsten är rutinen att vid alla hälsotillstånd som kan behöva vårdcentralens bedömning kontaktas vårdcentralen eller 1177. Enhetschefen inom hemtjänst har regelbundna avstämningar med verksamhetschef på Kista vårdcentral samt även kontakt med Familjeläkarna.

Förstärkningsteamet är organiserat inom Spånga-Tensta sdf. Detta team ska ge stöd och insatser till de kunder som har konstaterat covid-19 och kunder som misstänks vara smittade. Förstärkningsteamet utför insatser dygnet runt.

- **upplever hemtjänst- och äldreboendecheferna att de har tid och resurser för att stödja de anställda**

En planering finns sedan mitten av mars för att enhetschefer ska avlastas så att de har tid och resurser att utöva ett nära stöd i sina enheter samt tid för egen återhämtning och vila. Stöd till första linjens chefer sker genom avlastning med hälso- och sjukvårdsfrågor, viss arbetsledning, bemanningsfrågor, administrativa uppgifter, vissa inköp samt rapportering till olika funktioner inom och utom förvaltningen gällande allt som har med covid-19 och Coronapandemin att göra vilket i sig är ett omfattande arbete.

Enhetschef och biträdande enhetschef finns i tjänst dagtid kl. 8-16.35. Samordnare finns i tjänst kl. 22.00 inom hemtjänst. Rutiner finns för när enhetschef ska kontaktas. Trygghetsjour finns bemannad kväll och helger för hemtjänst. Alla verksamheter med dygnet runt omsorg har tjänstgörande chef i beredskap under helger. Även beredskapschema för MAS finns. Detta har funnit sedan mitten av mars.

Inför varje helg görs en beredskapsplan som är känd av alla chefer inom avdelningen. Detta gör att cheferna avlastas att inte varje helg ha bakjour för sin enhet. Enhetscheferna erbjuds även extra samtalsstöd utifrån gällande situation. Planering finns mellan avdelningens samtliga enhetschefer, biträdande enhetschefer samt andra identifierade nyckelpersoner inom äldreomsorg, LSS och socialpsykiatri, vid händelse av behov av att vikariera för varandra.

Sjuksköterskor och MAS är en viktig del i arbetet att säkerställa att rutiner följs. Allt smittskyddsarbete sker i nära samarbete med MAS

som har dagliga avstämningar med samtliga enhetschefer. Särskilda hygienombud har utbildats och ronderar i verksamheterna för att säkerställa att all personal har kunskap och följer rutinerna kring basala hygienrutiner. MAS har även utbildat i bland annat basala hygienrutiner för alla nyrekryterade som ska arbeta i utförarverksamheter så som förskolepersonal och samtliga nyrekryteringar.

Dagliga skypemöten har genomförts sedan mitten av mars av avdelningens ledning för avstämning om aktuell situation och eventuellt behov av att omfördela resurser. Detta har inneburit att frågor kunnat lösas snabbt så som akut behov av vikarie eller skyddsutrustning.

Ekonomiavdelningen och annan administrativ personal stöttar och avlastar enhetschefer och biträdande enhetschefer med administration. Detta gäller exempelvis samordning av inköp av skyddsutrustning för hela avdelningen, risk- och konsekvensanalyser, tertialrapportering och fakturafrågor. Personalavdelningen har hjälpt till i rekryteringsprocess för vikarier och utbildning.

- **finns det stadsövergripande rutiner för hur äldre med smitta ska hanteras och system för inrapportering av smitta**

I arbetet med äldre som konstaterats ha covid-19 eller misstänks vara smittade arbetar förvaltningens enheter enligt vårdgivarguidens rekommendationer. Det finns inga egna rutiner för staden.

Personalbemanning, sjukfrånvaro, antalet smittade, behov av skyddsutrustning och liknande uppgifter rapporteras skriftligt varje dag ifrån respektive enhet till avdelningens utredare. Informationen sammanställs och lämnas till förvaltningens krisledning.

I den beredskapsplan som MAS arbetar efter inhämtas uppgifter varje dag på antal smittade personer som sedan rapporteras till äldreförvaltningen.

- **är förvaltningens uppfattning att rutinerna för informationsöverlämning mellan skift är tillräckligt robusta och efterföljs**

Förvaltningens utförarenheter inom dygnet runt verksamheter har alltid informationsöverlämningar mellan arbetsskiften. Inom verksamheterna finns erfarenhet av vikten av tillräcklig informationsöverlämning. Även skriftlig dokumentation av relevant

och viktig information i de olika dokumentationssystemen sker enligt ordinarie rutin.

Extraordinära uppföljningar med anledning av covid-19

MAS har regelbundna uppföljningar av att beredskapsplanerna har följs och finns ofta på plats i de olika verksamheterna.

Hygienombud ronderar i verksamheterna för stöd och påminnelse om hygienrutiner. Enhetschef och biträdande enhetschef finns ute i verksamheten som stöd för medarbetare och äldre.

Uppföljningsrutiner finns för att säkerställa att medarbetare arbetar enligt basala hygienrutiner och vid misstänkt smitta.

- **samarbetar stadsdelen med äldreförvaltningen för att säkerställa att hygien- och smittskyddsrutiner efterföljs av privata utförare?**

Förvaltningen har inget uppdrag att säkerställa har arbetet utförs av privata utförare. Äldreförvaltningen ansvarar för att säkerställa att utförarverksamheter inom stadens LOV-avtal följer gällande regler, rutiner, avtal och lagar.

Synpunkter och förslag

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Susanne Leinsköld
stadsdelsdirektör

Ingrid Brännström
Avdelningschef

Bilaga

Skrivelse från Veronica Stiernborg m.fl. (V)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, stadsdelsdirektör	2020-05-12
Ingrid Brännström, avdelningschef	2020-05-11